

A CGIL küldöttsége hazánkban

A SZOT titkárságának meghívására Rinaldo Scheda titkár vezetésével Budapestre érkezett és megkezdte hivatalos tárgyalásait az Olasz Általános Munkásszövetség (CGIL) öttagú küldöttsége. Magyarországi tartózkodásuk során találkozhatnak a SZOT titkárságának képviselőivel, meglátogatnak üzemeket és intézményeket, megismerkednek a magyar szakszervezeti mozgalom aktuális feladataival.

Olajbányászok kollektív szerződése

A Nagy-alföldi Kőolaj és Földgáztermelő Vállalat szakszervezeti bizottsága küldöttközgyűlést rendezett tegnap a Hungária Szálló rózsaszín termében. A gyűlésen — amelyen megjelent Kovács Attila, az MSZMP Szeged városi bizottságának munkatársa is — az 1970. évi feladatokat ismertették, majd megtárgyalták az olajbányászok kollektív szerződését.

A tanácskozás javaslatokat dolgozott ki a kollektív szerződések kiegészítésére, s részbeni változtatásokra.

Többszörös túljelentkezés az egyetemeken

Az egyetemi és főiskolai továbbtanulásra jelentkezők felvételi kérelmüket a középiskolákban március 2—16. között, a korábban érettségizettek — a választott felsőoktatási intézményekben — május 2-ig, a tanítóképző és óvónőképző intézetekben pedig március 25-ig nyújthatják be. A jelentkezéseket megelőzően azonban az illetékesek „prognózt” készítettek az idén érettségiző, mintegy 48 000 diák pályaválasztási szándékáról, reprezentatív felmérés alapján. A több mint ezer adatot komputerrel dolgozták fel az egyetemi számítóközpontban.

Az „előzetesből” arra lehet következtetni, hogy az idén is többszörös lesz a túljelentkezés az egyetemeken, s a korábbi évekhez hasonlóan különösen az úgynevezett divatos karokra, szakokra lesz nehéz bejutni. Az összesített adatok szerint a gimnazisták zöme — csaknem 90 százaléka — az érettségi után tovább kíván tanulni, s a szakközépiskolákból és technikumokból kikerülő fiataloknak is, mintegy fele folytatni akarja tanulmányait. A felsőoktatási intézetekbe jelentkezők száma mintegy háromszorosa lesz a felvehetőkének, ugyanakkor a szakmunkásképzésre jelentkezőké várhatóan csak 47 százalék az öszre előirányzott keretszámnak. Az adatok arra utalnak, hogy a felsőfokú technikumokba a műszaki érdeklődésű diákok viszonylag alacsonyabb pontszámokkal, illetve tanulmányi eredménnyel is bekerülhetnek majd.

A prognózis adatai arra figyelmeztetnek, hogy a kö-

Új tervek, új gondok

A szegedi táj húsellátásának megalapozása

Új esztendőre, új évtizedre készülnek a közös gazdaságok. Jó előre gondolnak a negyedik ötéves tervvel is és a komolyabb beruházásaikat a népgazdaság igényével összhangban tervezik, valószínűsíthető, hogy egy-két év múlva óriási változás lesz a szegedi gazdaságokban. Mindezek előtt a hosszú évek óta visszatörlesztett hitelektől szabadulnak meg és olyan beruházásokat kezdenek, amelyek valóban az iparszerű nagyüzemi gazdálkodásra alkalmasak. A tervek már felvázolták, elkészültek, és Szeged nem csak történelmi tradícióihoz híven, primőrök, zöldség, gyümölcs, virág stb., hanem a hústermelés területén is előre lép. Erről beszélgettünk Árendás Györggyel, a város legrepresentatívabb szövetkezetének, a Felszabadulás Tsz-nek az elnökeivel.

Mindenki tudja, hogy gazdálkodásunkra rányomta bélyegét a közelmúltban „felcsúszott” algyői Napsugár Tsz — és az olajipar —, földjeink egyre-másra zsugorodnak, tagjaink is öregszenek, az elért életszínvonalból viszont nem engedünk. Ez arra késztette szövetkeztünk vezetését, hogy hosszabb távon készülőn fel egy olyan szerkezeti változásra, amely továbbra is élenjáró gazdaságá teszi közösségünket. Erre kedvezőbb lehetőséget ad az a gazdaságpolitikai légkör, az a jó közgazdasági közérzet, ami napjainkban, különösen az

új gazdasági mechanizmus óta tapasztalható. Mit is akarunk mi tulajdonképpen? Részt vállalni a népgazdaság gondjából. Meghirdettük a sertésprogramot, miért ne lehetne a szegedi gazdaságunknak is „hústermelő jellege”. Vagyis az Ipari Sertéstartó Termelőszövetkezeti Közös Vállalkozás tagjaként, nyugatnémet licenc alapján hatalmas sertéstelepet létesítünk. Hazánkban már működik egy ilyen telep Szekszárdon. Ez egy fiatal vállalkozás budapesti központtal. A tervek már elkészültek és az építőanyag szállítása is megindult. Olyan telepet építünk, amelyben 3 ezer anyakoca fér el évente 60 ezer süldőt bocsát ki. Természetesen az építkezést a negyedik ötéves terv végén befejezzük és az üzemeltetést megkezdjük.

Tervek szerint ez valóban nagyüzemi termelés lesz, négy napos korukban választjuk le a malacokat és itt a telepen 90 napig tartjuk. Aztán süldőként eladjuk. Erre két lehetőség kínálkozik: vagy a társulás —, amelynek tagjai vagyunk —, vásárolja meg, vagy pedig a környező termelőszövetkezetek, esetleg közös vállalkozást hozunk létre a süldők meghízolására. Most a legfontosabb és még nem eldöntött kérdés, hogy ezt a licencet ki vásárolja meg, a kormány vagy a termelőszövetkezetek. Mindenesetre ennél a szóban forgó telepnél, ami belevágtunk, anyagi áldozatot is kell hozni. Ez természetesen. Az állam eddig is nagy összegeket költött a sertéshozamra, bár most már csak 50 százalékos az állami támogatás, erre is építünk. Továbbá saját erőre és nem utolsósorban arra a pénzre, amit az olajkártalanításból kapunk. Egysszóval ez a beruházás a járulékos beruházásokkal együtt 100—110 millió forintba kerül.

A sertéstelep elhelyezése és üzemeltetése összefügg az energiagazdálkodással. Ugyanis a gáz- és villanyigény, ami felmerül, itt adott és olcsó. Már jó előre terveket készítettünk a vetésszerkezet megváltoztatására, hozzáigazítottuk, vagyis takarmánytermesztő szövetkezeté léptünk elő. Ami pedig nem terem meg, azt megvásároljuk. Mindenképpen minőségi változást hoz ez. Nekünk már azért is, mert nem sok munkaerő kell hozzá, tisztára automatizált a telep, 50 személy elég a kiszolgáláshoz.

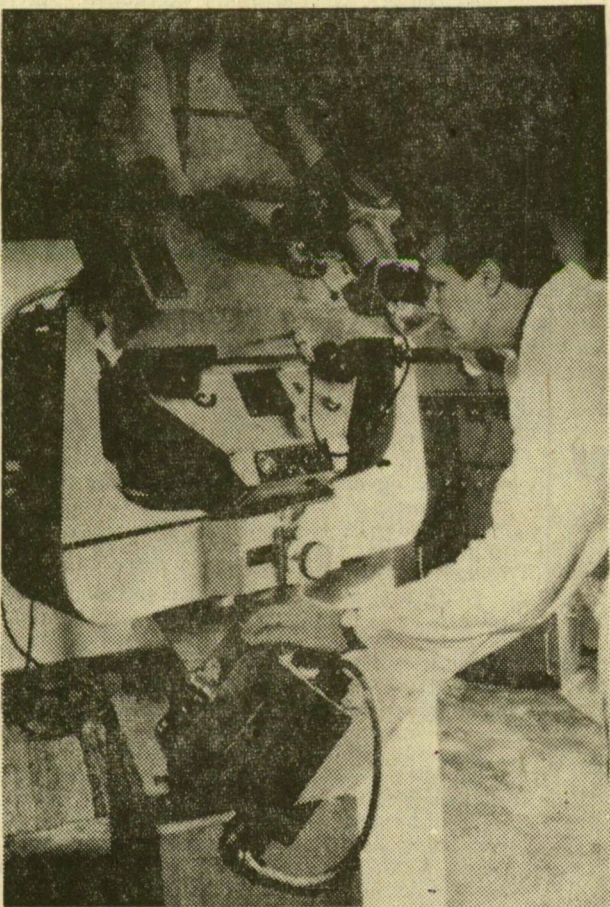
Érdekes és jó kezdeményezés. Sőt, ma már gyakorlat. Hiszen mint hírlík, több megyében is „gazdára talált” ez a kezdeményezés. Kár azonban, hogy nem hamarabb látott napvilágot néhány évvel, hiszen csak itt megyénkben és szűkebb pátriánkban is befejezés előtt áll több olyan létesítmény, mint például a tiszasszigeti, tápi, fábiansébestényi, hőmezővársárhelyi, apátfalvi több ezres sertéshizlaldák, amelyek már a sertésprogram keretében, s 70 százalékos állami támogatással épülnek.

Ez igaz, de azzal is számolni kell, hogy ha a mi üzemünk termelni kezd, sokkal rentábilisabb lesz, mint a fent említett hizlaldák. Amellett nemcsak a népgazdaság, a fogyasztók igénye nő, hanem külföldön is nagyobb piacokhoz juthatunk. A Csongrád megyei Húsiipari Vállalat is szép jövő előtt áll. Mindez azt jelenti, hogy ma már a szakgárda összeállítása a gondunk, hiszen az üzem dolgozóinak együtt kell felnőniük az üzemmel. Néhány tagunkat kiküldjük majd Nyugat-Németországba, hosszabb tanulmányútra.

Ehhez a beruházáshoz kapcsolódik egy másik hatalmas létesítmény, amely szintén az idén megkezdődik. Természetesen a nagyobb munkák jövőre bontakoznak ki. Ez pedig nem más, mint a szarvasmarhaprogram. Az öntözőtelepek bővítésével intenzívebb takarmánytermesztők leszünk, az Országos Energiagazdálkodási Intézet 400 férőhelyes tehénészetet, hozzá itatásos borjúnevelőt és 200 férőhelyes hízómarhanevelőt javasolt, s ennek a tervét el is készítette. A negyedik ötéves tervben párhuzamosan készül ez a két nagy beruházás. A szövetkezeti tagok részközgyűléseken ezt megtárgyalták és jóváhagyták. Reméljük ezt az újszerű, nem mindennapi kezdeményezésüket siker koronázza.

Sz. Lukács Imre

Műholdkövető műszer

MTI fotó: Mezei Sándor felvétele

A Magyar Tudományos Akadémia Csillagvizsgáló Intézet bajai obszervatóriuma 1969 nyarán szovjet gyártmányú AFU—75 típusú, félautomata holdkövető kamerát kapott. A kamera jelenleg bemérési stádiumban van. Ez év tavaszán a bajai állomás is bekapcsolódik a nemzetközi műhold-megfigyelési rendszerbe. Hasonló teljesítményű állomások működnek a Szovjetunióban, Franciaországban és az Egyesült Államokban. A készülék alkalmas mesterséges holdról percízós fényképfelvételek készítésére is. Képünkön: Bemérés alatt az új készülék

Közügy a szolgáltatás

A mai ember jól tudja, hogy az életszínvonalat nemcsak a fizetéskor kapott boríték vastagsága, hanem az érte vásárolt dolgok is meghatározzák. Az, hogy milyen minőségű a cipő, a televízió, a lakás stb. és — milyenek a szolgáltatások. Magyarországon minden negyedik forintunkat valamilyen szolgáltatásra költjük.

Ezért érdemes megnézni, hogy mit jelent a városi szolgáltatási tevékenység; vajon lépést tart-e az igényekkel és a lehetőségekkel? A szolgáltatóipar elmaradt az igényektől, éppen úgy mint a lehetőségeitől! Az új gazdaságirányítási rendszer kezdetén —, mint kiderült — a szolgáltató ipart nem kezelték körülményeinek megfelelően. A nyereségdekultság alkalmazása, a különféle kedvezmények, juttatások folyamatos megszüntetése, az átlag bérszínvonal-módszer hatására a szolgáltató vállalatok igyekezete csökkent. Sőt, amelyek ártermelést is folytattak, fokozatosan a kedvezőbb sorozatgyártásra tértek át, az aprójavítások rovására. Szegedi példánál maradva, elég egy-egy tanácsai vállalatot és szövetkezetet említeni: a fémfeldolgozót, a szerszámkovács ktsz-t, a cipész ktsz-t stb.

Szerencsére ez a helyzet alapjaiban változik. Az elmúlt esztendőben a hitelpolitikai irányelvek külön keretet biztosítottak a szolgáltatások fejlesztésére. A szövetkezetek lehetőséget kaptak arra, hogy veszteségeik visszatérítését kérjék a kisipari szövetkezetek kölcsönös támogatási alapeléből. A kormány irányelveket fogadott el a fejlesztésről, aminek nyomán 1969 őszén fontos rendelet jelent meg a lakosság ipari, kereskedelmi és áruszállítási szolgáltatásainak fejlesztéséről. A rendelkezés céljai ismertek, de annyit ma is érdemes megemlíteni, hogy a vállalatok anyagi ösztönését és munkásainak érdekelttségét egyenlő rangú kérdésként vetette fel; figyelembe vette a szolgáltatások sajátosságait. Azt, hogy a munka itt általában alacsonyabb hatékonyságú, ráadásul igen jól képzett munkaerőt követel.

A kormányhatározat egyaránt előmozdítja a gyors fejlődést és a távlati bővítést. Például 1970. január 1-től a vállalatok kedvezményekben részesülnek a lakosságnak végzett szolgáltatásokért, azaz fejlesztési alapjuk 50—100 százalékkal emelkedik. A Szegedi Gépjárműjavító Ktsz-nél például — ahol a termelés 40 százaléka lakossági szolgáltatásokat végeznek —, mintegy 200 ezer forinttal nő meg a fejlesztési alap! (Képet alkothatunk az intézkedés jelentőségéről, ha tudjuk, hogy a ktsz fejlesztési alapja ez ideig 200—300 ezer forint körül volt.) Jelentős az is, hogy a szolgáltatásban dolgozók átlagjövedelme 3 százalékkal növekszik, annak érdekében, hogy szűnjön a már-már súlyossá váló elvándorlás. És a jövő? A távlati igényekhez igazodó fejlesztés azonban nem érhető el csupán ilyen eszközökkel. Az elmúlt időszakban bebizonyosodott, hogy az alkalmi preferenciák csupán átmeneti megoldást adnak.

A kormány a szocialista szektornak milliárdos értékű központi szolgáltatásfejlesztési alapot hoz létre, amelyet a megyei tanácsok rendelkezésére bocsátanak. Tehát a saját vállalati alapokon kívül 1971-től minden eddiginél jelentősebb anyagi forrás mozditja majd elő a szolgáltatások fejlesztését! Figyelmet érdemel, hogy ezzel a tanácsok felelőssége és súlya egyaránt megnő. Igaz, az erőforrások felosztását az országos érdekekkel egyeztetik majd, de a tanácsnak módjában lesz az összegből azokat részesíteni, akik a legjobban használják fel a szolgáltatásokra. A távlati fejlesztési alap így nem lesz jóléti adomány. A tanácsok mérlegelik majd a vállalat tevékenységét, a szolgáltatásban elért eredményt.

De valamit hozzá kell tennünk ehhez: a szolgáltató tevékenység sorsa — a szegedi is —, nem csupán a forintokon múlik. Hiszen a beruházások mellett nem lehet elhanyagolni a szolgáltatásokat végző munkásgárdát. Tény, hogy még ma sem élünk azokkal a lehetőségekkel, amelyek pedig megvannak, a rendelkezések megengednek, sőt megkivánnak. Például Szegeden alig-alig akadt jelentkező — (vajon miért?) —, a nyugdíjasok közül amolyan mellék-munkára. A debreceni vagy székesfehérvári példához hasonlóan itt nem jött létre nyugdíjasokból álló gyorsjavító részleg: miért nincs kész az egy éve beharangozott szövetkezeti barkácműhely?

Sőt a szolgáltatást végző szövetkezetek, vállalatok — gondoljunk csak az építő ktsz gázszelől részlegére —, a legegyszerűbb, legalapvetőbb feladattal, sem igen boldogulnak. Elsősorban azért nem, mert nem mozgósították megfelelően a rendelkezésre álló szakembergárdát, akár a nyugdíjasok közül.

Közügy lett a szolgáltatások fejlődése. Méltán, hiszen az életszínvonalunk, az emberek teljesebb élete függ tőle.

Matkó István

Készül a lenini páncélautó mása

Leningrádban 1917-ben egy páncélautót mondotta el Lenin az emlékeztető áprilisi téziseket. Ennek a páncélgépkocsinak a mását készítik el közösen a Csepel Autógyár, valamint a Budapesti Jármű Ktsz KISZ és MHSZ szervezetének fiataljai. Önként vállalt munkájukkal a Lenin-centenárium méltó megünnepléséhez kívánnak hozzájárulni.

Jelenleg a belső berendezésen dolgoznak. Felszerelik a páncélautót rádió adó-vevő készülékkel is. Ennek segítségével az ünnepélyes átadás napján — március 22-én — a Lenin és Kun Béla

között történt táviratváltás emlékére összeköttetést létesítenek Uljanovszkban, a szovjet állam megalapítójának szülővárosában működő rádióamatörökkel.

Hasonló rádiókapcsolatra többször is sor kerül majd, mivel a lenini páncélautó — az ünnepélyes átadást követően — országjáró körútra indul. Így a helyi rádióamatöröknek is módjuk lesz összeköttetésbe lépni más országbeli kollégáikkal. (MTI)

CSÜTÖRTÖK, 1970. FEBRUÁR 19.

Töltőgép

Az élelmiszeriparban egyre inkább előtérbe kerülnek a korszerű, higiénikus csomagolási eljárások: az Élelmiszeripari Gépgyár- és Szerelő Vállalatnál elkészült és sikerrel kipróbálták a tejfeladagoló- és töltőgép öt darabból álló 0-sorozatát. Ezek a berendezések óránként 1800 adag tejfelt töltenek műanyagpohárba és le is zárják a műanyag-burkolatot. A sikeres próbák tapasztalatai alapján a vállalat rövidesen sorozatban készíttik ezeket a berendezéseket.

DÉLMAGYARORSZÁG 3